

אורות בכרמל

ישיבת "אור וישועה" חיפה

סיון תשפ"ו

הלכות חשוכות!

א"כ, חכמינו לא הסתירו את הפער הזה; הם זעקו אותו מתוך ההלכה, האגדה ותפיסת המרחב הרוחני. כדי להיות ראויים לתחייתנו, אנו מחויבים להבין מדוע התורה בארץ ישראל פועלת במנגנון שונה לחלוטין מזה שבגלות.

"אין אומרים הלל על נס שבחויץ לארץ" - אובדן שלמות העבודה

תחילת בירור העניין עליו עלינו לעמוד, מופיע בדברי התלמוד במסכת מגילה (י"ד). התלמוד דן בשאלה מדוע אין אומרים הלל בפורים. אחת התשובות המרכזיות המובאות שם בשם רבי יצחק

היא: "לפי שאין אומרים הלל על נס שבחוצה לארץ".

אדם שחי בתודעה גלותית יעמוד משתאה מול קביעה זו: וכי מה זה משנה היכן התרחש הנס? אם הקב"ה הציל את עמו, האם הגיאוגרפיה אמורה למנוע מאיתנו לומר הלל?

אך כאן טמון יסוד עמוק של תורת ארץ ישראל. המציאות מחוץ לארץ ישראל איננה מציאות שלמה. חז"ל אומרים על הפסוק (דברים י"ח, ט"ו): "נְבִיא מְקַרְבֵּךְ מֵאַחֶיךָ כְּמִנֵּי יָקִים לְךָ ה' אֱלֹהֶיךָ אֵלָיו תִּשְׁמָעוּן" - "נביא מקרבך, ולא מחוצה לארץ" (ספרי דברים, פיסקה קע"ה). וביתר הרחבה, מסביר רבי יהודה הלוי (הכוזרי מאמר ב' אות י"ב - י"ד):

"אבל לא יתכן לסגולה הזאת להגיע אל הענין הא-להי בבלעדי המקום הזה ... אמר הכוזרי: ואיך הוא זה, וכבר נבאו מאדם הראשון ועד משה בארץ אחרת: אברהם באור כשדים, ואחר כן יחזקאל ודניאל בבבל, וירמיה במצרים.

תורת ארץ ישראל מול תורת בבל:
גיאוגרפיה של קדושה, הלכה ונבואה

הרב אליהו רחמים זייני שליט"א - נשיא הישיבה

אנו עומדים בעידן היסטורי שבו עם ישראל נקרא לשוב לא רק אל גבולותיו הפיזיים, אלא אל קומתו הרוחנית השלמה. אחת הטרנדיות הגדולות של דורנו, היא הניסיון לחיות בארץ

ישראל את אותה יהדות, באותו אופן בדיוק שחיינו בגלות, כאילו המעבר מהגלות לארץ הוא רק שינוי טכני של כתובת מגורים. לימוד מעמיק במקורות חז"ל חושף פער תהומי ומהותי בין "תורת ארץ ישראל" לבין "תורת בבל". כך לדוגמא אומרים חז"ל (בראשית רבה ט"ז, ד'):

וזהב הארץ היא טוב מלמד שאין תורה כתורת ארץ ישראל ולא חכמה כחכמת ארץ ישראל, שם הבדולח ואבן השהם מקרא ומשנה ותלמוד ותוספת ואגדה.

חז"ל אף מספרים במספר מקומות על חכמי ארץ ישראל, וביניהם חכמים שעלו מבבל לארץ ישראל, המגיבים באופן חריף להלכות שלדעתם שגויות לחלוטין (יומא נ"ז):

אמרו קמיה דרבי ירמיה. אמר: בבלאי טפשאי! משום דדיירי בארעא דחשוכא אמרי שמעתא דמחשכן! בתרגום לעברית: אמר רבי ירמיה, שעלה מבבל בצעירותו: בבליים טפשים! משום שהם גרים בארץ חשוכה, הם אומרים

**מי שחי בגלות כפוף
למערכת תיווך רוחנית
זרה, ולכן מצבו הרוחני
נחשב, כמעין עבודה זרה,
אף אם כוונתו טהורה**

אמר החבר: כל מי שנתנבא לא נתנבא כי אם בה או בעבורה. הנה נתנבא אברהם כדי שיעבור בה, ויחזקאל ודניאל בעבורה, וכבר היו נמצאים בבית ראשון וראו בו השכינה אשר בהמצאה היה מגיע לנבואה כל המוכן לה מהסגולה. אבל אדם הראשון היא היתה אדמתו ובה מת כאשר קבלנו, ... והיא הארץ הנקראת: לפני ה' ... וכן נאמר ביונה: ויקם יונה לברוח תרשישה מלפני ה', לא ברח כי אם ממקום הנבואה, והשיב אותו הא-להים אליה ממעי הדגה ונבא בה. ... ועליה נתקנאו יצחק וישמעאל ... ונאמר אחר כן: ואת בריתי אקים את יצחק רוצה לומר הדבקו בענין הא-להי והטובה בעולם הבא, ואין לישמעאל ברית ולא לעשו, ואם הצליחו. ועל הארץ הזאת נפלה הקנאה בין יעקב ועשו בכורה ובכרחה, עד שנדחה עשו ... ונבואת ירמיה במצרים, בה ובעבורה, וכן נבואת משה ואהרן ומרים; ואמנם סיני ופארן כולם מגבול ארץ כנען מפני שהם מן ים סוף, ... ושם מבלי ספק המקומות שראויים להקרא שערי השמים. הלא תראה יעקב אבינו, שלא תלה המראות אשר ראה לא בזכות נפשו ולא באמונתו ובר לבבו, אבל תלה אותם במקום, כמו שאמר: ויירא ויאמר מה נורא המקום הזה, ועליו אמר קודם לזה: ויפגע במקום, ר"ל המקום המיוחד".

א"כ, ערוץ התקשורת הישיר והחי עם הקב"ה מנותק בגלות. יתרה מזו, מתוך 613 מצוות התורה, בחוץ לארץ ניתן לקיים בקושי כ-350 מצוות. יהודי בגלות יכול להיות אדם דתי, שומר שבת וכשרות, אך הוא חי חיי יהדות "קטועה". בהתאמה לכך, משמעותה של יציאה מארץ ישראל, היא כניסה למקום שחז"ל גזרו עליו "טומאת ארץ העמים" (שבת י"ד:). חוץ לארץ בעולמם של רבותינו אינו אלא בית קברות אחד גדול. "וְהַעֲלִיתִי אֶתְכֶם מִקְבְּרוֹתֵיכֶם עִמִּי וְהִבֵּאתִי אֶתְכֶם אֶל אֲדַמַּת יִשְׂרָאֵל" (יחזקאל ל"ז, י"ב), "וכל זה משל על עלותם מהגלות והתישבתם בארץ" (ספר העיקרים מאמר ד' פרק ל"ה. וע"ע בזוהר שמות ט"ז ע"ב). וכך אנו שרים בכל ערב שבת: "רב לך שבת בעמק הבכא". האם יעלה על הדעת לומר הלל בבית קברות? נס המתרחש בגלות הוא לעולם נס פגום, נס בו אנו נותרים משועבדים באופן כלשהו, וההודאה עליו אינה יכולה להיות הודאה שלמה.

יהדות חו"ל ועבודה זרה בטרה

כדי להבין את העניין, עלינו להרחיב בכיוון נוסף. חכמי ארץ ישראל, אלו שנאבקו בחירוף נפש לשמר את הקומה

הלאומית-רוחנית בארץ - כדוגמת רבי עקיבא וחבריו - הבינו את הסכנה העצומה שבהתרגלות למציאות החורבן והגלות. והתלמוד (עבודה זרה ח'). מביא את אמרתו המזעזעת של רבי ישמעאל, חברו של רבי עקיבא: "ישראל שבחוצה לארץ - עובדי עבודה זרה בטרה הן". מה פירוש "עובדי עבודה זרה בטרה"? כיצד ניתן לעבוד עבודה זרה בטרה? ומדוע מואשמים יהודי חו"ל באשמת עבודה זרה? הרי היו מגדולי ישראל בכל הדורות שחיו בחוץ לארץ!

רש"י מסביר: "בטרה - כלומר בלא כוונה ואין שמים על לב". כלומר, הם משלים את עצמם שהם בעולם של טרה, אך למעשה, הם עובדים עבודה זרה. אולם, רבי משה קורדוברו (הרמ"ק), מגדולי המקובלים, חושף את העומק המטאפיזי של אמירה זו: כאשר יהודי מתפלל בארץ ישראל, תפילתו עולה ישירות לקב"ה, וההשגחה פועלת עליו באופן ישיר ומיידי. ארץ ישראל היא "החצר הפרטית" של המלך, עליה נאמר "תמיד עיני ה' א-להיך בה". לעומת זאת, בחוץ לארץ, התפילה וההשגחה עוברות דרך "שרי האומות" (המלאכים הממונים על אומות העולם). מי שחי בגלות כפוף למערכת תיווך רוחנית זרה, ולכן מצבו הרוחני נחשב, כמעין עבודה זרה, אף אם כוונתו טהורה. זו הסיבה שרבי עקיבא, כמנהיג הרוחני של מרד בר כוכבא, מסר את נפשו לא רק על לימוד התורה והגזירות על קיום המצוות, אלא על המאבק הלאומי להשאת שלטון יהודי בארץ ישראל. כי ללא ארץ ישראל, התורה הופכת לתורת הישרדות מסורסת.

"כל המיקל בארץ - הלכה כמותו בחוץ לארץ"

הפער בין תורת ארץ ישראל לתורת בבל בא לידי ביטוי באופן מובהק גם בדרכי פסיקת ההלכה. בתלמוד (ברכות ל"ו). מובא כלל הלכתי שמעורר פליאה עצומה: "כל המיקל בארץ [ישראל] - הלכה כמותו בחוץ לארץ".

מה הפשר של כלל שכזה? וכי התורה משתנה כאשר אנו חוצים את הירדן או את הים התיכון? וכי האמת ההלכתית תלויה במיקום הגיאוגרפי? תשובתם של רבותינו היא כן באופן מוחלט. משום שההלכה קשורה ישירות לתשתית הקדושה של המקום!

בחוץ לארץ, כאשר אנו שקועים בתוך הטומאה וההסתר של הגלות, מטרת ההלכה היא בראש ובראשונה הישרדות

רוחנית - "מיום שחרב בית המקדש אין לו להקדוש ברוך הוא בעולמו אלא ארבע אמות של הלכה בלבד" (ברכות ח'). כדי לשרוד במקום של טומאה, מספיק להישען על הדעה המקילה - עצם קיום ההלכה המינימלי בגלות, בונה באדם מדרגה של קדושה השומרת עליו מלהיטמע. אולם בארץ ישראל, היכן שיש לנו תשתית טבעית של קודש ונוכחות שכינה, נדרש מאיתנו זינוק רוחני גבוה הרבה יותר. ארץ ישראל תובעת מאיתנו לברר את ההלכה מתוך עוצמה, מתוך דקדוק עליון, ולא להסתפק בבינוניות ההלכתית של ההישרדות. "אוירא דארץ ישראל מחכים" (בבא בתרא קנ"ח). ודורש קומת קדושה שאינה מסתפקת במועט.

התרסקות הסנהדרין ומחלת "ההלכה העדתית"

אחד האסונות הגדולים של המעבר מתורת ארץ ישראל לתורת הגלות, הוא אובדן ההכרעה המרכזית. הרמב"ם כותב שכל עוד הסנהדרין ישבה בלשכת הגזית בירושלים - "לא הייתה מחלוקת בישראל" (הלכות ממרים פ"א הלכה ד'). ואין הכוונה שלא היו ויכוחים סוערים בבית המדרש. הדיון היה חריף ועמוק, כפי שמתארים חז"ל (שבת י"ז). אך בסופו של יום, הייתה הכרעה אחת המחייבת את כלל האומה, כדרישת התורה - "תורה אחת ומשפט אחד יהיה לכם" (במדבר ט"ו, ט"ז). ביציאה לגלות, אפשרות זו הלכה לאיבוד (עין איה על ברכות שם):

"והנה התיחדות ישראל בסגולתו אי אפשר לבא בהיותנו בגלות ביחוד, ע"י ההזמנה לשעה לעבודת ד' בבית הכנסת, או אפילו במה שמתיחדים פרטים לעסוק בתורה בבית המדרש. כי אם הדבר העקרי הוא מה שמאחד את כל העם כולו, והוא במה שכל העם חי חיי הפרטים הכל ע"פ דרכה של תורה, וההלכות הפרטיות שהם מתלוים בכל דרכי החיים של האדם בחיי היחיד וחיי הציבור וחיי המשפחה".

כאשר יצאנו לגלות, והמרכז התורני הגדול בכבל - ישיבות הגאונים - קרס לפני כאלף שנה והתפזרו לרסיסים - אובדן ההכרעה המרכזית ניזוק באופן בלתי הפיך. נוצרו מרכזים בספרד, באשכנז, בצפון אפריקה ובתימן. כל קהילה התגדרה בפסיקתה. וגם היום, כאשר חזרנו לארץ ישראל, אנו גוררים איתנו את מחלות הגלות, למה שנקרא 'פסיקה עדתית'. יהודי בודק את ה"גנטיקה" של הפוסק לפני שהוא בודק את הטיעון ההלכתי שלו, ו"זה פוסק

לאשכנזים וזה לספרדים".

אבסורד שכזה מעולם לא היה קיים בתקופת הראשונים! גדולי הפוסקים מעולם לא פסקו לפי עדה, אלא חתרו לאמיתתה של תורה מתוך עיון בתלמוד, ובדברי חכמים אחרים. הניסיון לשמר את המחיצות האלו בארץ ישראל, הוא הנצחת תורת הגלות, במקום שאמור לאחד אותנו.

לצאת מעבודת אינטלקטואלית

אעפ"כ חשוב להדגיש, תורת בבל, על

פסיקותיה וגישתה, הצילה אותנו בגלות החשוכה, והיוותה חומת מגן שאין לה תחליף. אך שיבת ציון בדורנו קוראת לנו להפסיק להשתמש ב"כלי הישרדות", כאשר אנו נדרשים לבנות ממלכה של קודש.

מתוך כך, עלינו ללמוד מחכמי ארץ ישראל ולהפסיק לצמצם את התורה וההלכה. ההלכה איננה רק אוסף של חוקים טכניים שנכתבו על מנת לצאת ידי חובה או כדי "לשרוד" את השבת ושאר אתגרים בעולם

המודרני על ידי "פתרונות" הלכתיים לשמירת ההלכה, כאילו שמירת ההלכה היא בעיה שעלינו לפתור.

ההלכה נועדה לקדש את הצבא, את הכלכלה, את המדינה ואת המרחב הציבורי. ורק אם נשכיל לאמץ מחדש את תורת ארץ ישראל מתוך אחדות אמיצה, גאוה לאומית וחתימה לאמת מוחלטת, נטולת פשרות גלותיות, נזכה לממש את ייעודנו להיות "ממלכת כהנים וגוי קדוש".

עבודה שבלב

הרב ידידיה זייני - ראש הישיבה

תולדות הבגד בתנ"ך

כאשר אנו סוקרים את הופעות הבגד בתורה, אנו מוצאים כי הוא נקשר ברוב המקרים למצבים של שפל וחטא. לאחר חטא עץ הדעת, האדם וחווה תופרים עלי תאנה ועושים חגורות כדי לחצוץ בין הלב לערווה, אך הלבוש הזה אינו מועיל להם - הם עדיין חשים ערומים ומתחבאים, עד שהקב"ה תופר להם כתנות עור. לאחר מכן, אצל נח אנו מוצאים את השמלה ששם ויפת שמים על שכמם. מטרת השמלה היא כיסוי ערוות האב לאחר שהשתכר והתבזה ולאחר שבנו חם פגע בו.

רבתינו מוסיפים קומה ומספרים על "בגדי עשו החמודות" - בגדי המקוריים של אדם הראשון שהגיעו למלך הרשע נמרוד, ונחמדו ונגזלו על ידי עשו דרך רצח. עשו לבש אותם גם בכדי להפוך לגיבור ציד (פרקי דר"א, כ"ד).

אולם הדמות שבה הבגדים מוזכרים אצלה באופן בולט ביותר היא יוסף הצדיק. האחים שונאים את יוסף בגלל כתונת הפסים עד שכמעט הורגים אותו בעבורה, ולבסוף מטבילים אותה בדם. יעקב בעקבות כך קורע שמלותיו. אשת פוטיפר תופסת בבגדו כדי להחטיאו בעריות, ובמספר בודד של פסוקים (בראשית ל"ט) המתארים את מעשה אשת פוטיפר הבגד מוזכר לא פחות משש פעמים! החליפות שניתנות לבנימין, ההרצה מהבור המלווה בהחלפת הבגדים ועוד.

סוד הבושה והחיסרון היחסי

כדי להבין את הקשר בין החטא ובין הלבוש עלינו לברר את המושג 'בושה', עליו אדם הראשון רוצה לכסות ע"י הלבוש לאחר החטא. בושה, בהגדרתה המדויקת, היא תחושת חיסרון באופן יחסי למה שמצופה מהאדם. אב המאבד עשתונות מול ילדיו - יתבייש. מדוע? כי מצופה ממנו להיות דמות אחראית ושקולה. חייל הבורח משדה הקרב יתבייש כי מצופה ממנו להיות גיבור. הבושה היא תמיד יחסית למעמד, כפי שלמדנו במסכת בבא קמא: "הכל לפי המבייש והמתבייש".

כפי שמבאר הרמב"ם (מו"נ) לפני החטא, עולם המושגים של

מלביש ערומים - ההזדמנות לתקן וההתחייבות להתעלות

וכי על הבגד ראוי לשבח?!

ברכת 'מְלַבֵּשׁ עֲרוּמִים' מעוררת בקרב המעיין מספר שאלות. ראשית, עלינו לשאול: מה פשר הפעולה המיוחסת כאן לקב"ה? בשונה משאר הברכות שראינו עד כה המבטאות כוחות טבעיים - כגון 'מְתִיר אֶסְוִי' שבה אנו משבחים את הכח שה' נותן לנו לאחר הגבלתו בשינה, או 'פּוֹקֵחַ עֵוִי' בה אנו משבחים על המבט הרוחני העמוק על המציאות שה' מעניק לנו - הרי שהלבישה זו הפעולה האקטיבית הראשונה שהאדם עצמו עושה במו ידיו כשהוא קם. מדוע, אם כן, אנו מברכים את ה' על פעולה שאנו מבצעים בעצמנו?

שנית, עלינו לברר: האם אכן מציאות הבגד היא שבח לאנושות? במבט שטחי נראה כי בעלי החיים זכו לברכה גדולה מזו: הם אינם נדרשים לכבס, לגהץ או לרכוש כסות, שכן פרוותם ועורם מגנים עליהם בטבעיות. הצורך בבגד מבטא לכאורה ירידה במדרגת האדם, חסרון שנוצר בעקבות חטא אדם הראשון, שבו המילה בגד נקשרה שורשית למושג 'בגידה'. אם כן, על מה אנו משבחים את ה' מידי בוקר? ומהן נקודות החיבור לאותו בגד קדום שה' הלביש את אדם הראשון?

להידמות לבורא

שורש המענה מצוי במסכת סוטה (י"ד), שם דורש רבי חמא בר רבי חנינה על הפסוק "אֲחֲרַי ה' אֱלֹקֵיכֶם תִּלְכוּ": וכי אפשר לבשר ודם להלך אחר שכינה שהיא "אֵשׁ אֶכְלָה"?! אלא, עלינו להלך אחר מידותיו של הקב"ה. המידה הראשונה והמרכזית שמונה הגמרא היא: "מה הוא מלביש ערומים - אף אתה הלבש ערומים". הקב"ה הוא זה שעשה לאדם ולאשתו כותנות עור וילבישם, מיד לאחר החטא.

כאן אנו מגלים יסוד נשגב: המלבוש איננו פתרון טכני למזג האויר בלבד אלא זהו החסד האלקי הראשוני המגדיר את האדם כנבדל מהבהמה. הקב"ה הניח לאדם להתבייש ערום במהלך כל הדו-שיח שלאחר החטא, ורק בסוף הפרשה בחר להלבישו. הדבר מלמדנו כי הלבוש נועד לאפשר לאדם לצאת ממחבואו מאחורי עץ הגן ולעמוד מחדש לפני ה'.

רוצים לשתף אותנו בדעתכם או תגובתכם בנושא מסויים?

הארות והצעות יתקבלו בברכה!
מוזמנים לסרוק את הברקוד

מבגדיו, ומה שמתגלה הוא שיוסף נשאר אותו צדיק - "תוכו כברו". אצל יוסף, אין פער בין הלבוש המפואר שלובש ובין תוכו הפנימי הקדוש. הוא לא מנסה לפגוע באחיו ואפילו לא להתנקם בהם על מה שעשו לו, אלא להיפך - רק להחיות אותם.

השימוש בבגד כאמצעי לשכוח את החסרונות על מנת להתעלות מופיע יותר מכל בבגדי הכהונה. התורה מצווה לעשות לאהרן בגדי קודש "לכבוד ולתפארת". הכהן הגדול ביום הכיפורים מחליף בגדים חמש פעמים, עובר מזהב (המזכיר את החטא) ללבן (המבטא טהרה), ובחזרה, כדי לנקות את עוונות האומה, שלב אחרי שלב, עד לטהרה מוחלטת. המלבוש הופך לאמצעי המקשר בין ישראל לאביהם שבשמיים.

ברור מדרגת הכבוד בגלות ובארץ
ה"כבוד והתפארת" של בגדי הכהונה, מביאים אותנו להבנת עומק נוסף בבגדים. במסכת שבת (קמ"ה:) ישנו דיון בין ר' יוחנן לתלמידיו בהבדלים שבין א"י ובבל. בין השאר, תלמידיו של רבי יוחנן תמהו מדוע תלמידי החכמים בבבל 'מצוינים' בלבוש נאה הרבה יותר מחכמי א"י. והסבירו זאת בכך שחכמי בבל אינם בעלי תורה מספיק גדולים, ולכן צריכים משהו חיצוני שיתן להם את הכבוד. אך רבי יוחנן גער בהם והסביר אחרת - תלמידי חכמים שבבבל מצוינים לפי שאינם בני מקומם. בגלות, במקום שבו האור הפנימי אינו מוכר, האדם זקוק ללבוש מפואר שיעיד על מעמדו. ומדוע? בשביל כבודו? זה מה שמצופה מתלמיד חכם?? מבאר הרב קוק (עין איה) כי כל הדברים הגשמיים שאנו משתמשים בהם נועדו לשתי תכליות: תועלת חומרית (כגון אכילה, הגנה מקור וכדו') המשותפת לבעלי חיים, ותועלת של "שאר רוח" המיוחדת לאדם. הבגד הוא היתרון של האדם על בעל החיים; הוא ה'מכבד', המבטא את האדם כנברא רוחני בעל נשמה גדולה. הכרת היתרון הזה חשובה בראש ובראשונה עבור האדם עצמו - שיזכור את מעלתו הרוחנית ויתנהג בהתאם לכך. ומתוך כך גם יוכל להשפיע על אחרים ולרוממם במידה ויראו אותו כאיש מעלה הראוי ללמוד ממעשיו.

בגלות, כשאנו רחוקים ממעלתנו העליונה ואנו נמצאים בשפל המדרגה, באווירה וסביבה של חולין, תלמידי חכמים צריכים להזכיר קודם כל לעצמם את מעלתם

כי זהו כלי של היצר הרע להחלישך. דוד המלך אומר "חטאתי נגדי תמיד", אך אצלו זכירת החיסרון נתנה מוטיבציה לתשובה ולפעולה מכח גדלותו. לעומתו, אצלנו זכרון מתמיד של החטא עלול להיות דווקא מכשול ולהרפות את ידינו.

מ"בגד-בגידה" ל"בגד-כפרת"

עומק נוסף מתגלה באמצעות כללי לשון הקודש. האותיות "בגד כפת" שמקבלות דגש כאשר הן בראש מילה (וגם יש להן הגייה שונה כשהן רפויות או דגושות), הן למעשה לפי הדקדקנים הקדמונים "בגד

אנו מכסים את החטא,
שהוא התחפושת האמיתית
המסתירה את נשמתנו,
כדי לתת לנשמה האמיתית
להתגלות

כפרת" (האות 'ר' נעלמה בחלק מהמסורות מכמה סיבות). בגד וכפרת - שניהם עניינם כיסוי - בגד מכסה את הגוף וכפרת מכסה כלי (כמו ארון הברית). על ידי הכיסוי, האדם מקבל 'דגש' וכח לפעול. זוהי תחפושת של 'הפוך על הפוך': אנו מכסים את החטא, שהוא התחפושת האמיתית המסתירה את נשמתנו, כדי לתת לנשמה האמיתית להתגלות.

כמובן שהבגד הופך ללבוש חיובי רק במידה והסתרת החסרונות נעשית על מנת לאפשר לפתוח דף חדש טוב יותר. אולם, אם ח"ו האדם משתמש בבגד על מנת להעמיד פני צדיק, אך בסתר לבו הוא נותר ברשעותו - אין בגידה חמורה מזו. בגידה כגון זו הייתה נחלת עשו הרשע, שהיה 'צד' ומרמה את הבריות ואת אביו, כביכול הוא צדיק (מעשר את המלח, מכבד הורים) וכאילו הבכורה שייכת לו והוא לא מכר אותה.

ובניגוד לעשו, יוסף הצדיק, 'שטנו של עשו', כל הזמן מוזכר בהקשר של בגדים, אך בדיוק בכיוון ההפכי לעשו. האחים מאשימים אותו בצביעות ובהתחפשות: הוא מוכיח אותם ומביא את דיבתם רעה אל אביהם מתוך דאגה אליהם, אבל הם חושבים שעושה זאת לטובתו ולהנאתו. אך לבסוף מתברר שהצדק איתו באופן מוחלט. פעם אחר פעם מפשיטים אותו

אדם וחוה היה 'אמת' ו'שקר'. השכל היה צרוף והם היו 'כבהמות' במובן שיצר הרע לא היה חלק מהם ולכן לא התביישו בערוותם (מדרש אגדה בראשית ה', כ"ה). הייתה אמת פיזית שלא עוררה גנות. אך לאחר החטא 'נולדה' הבושה - ההכרה בחיסרון ובנפילה ממה שהיה מצופה ממנו כנזר הבריאה. הלבוש הוא האמצעי להסתיר את החיסרון הזה, וכפי שהתלמוד במסכת שבת (ע"ז:) מספר על שיחה בין רבי זירא לרבו - רב יהודה, במסגרתה שואל רבי זירא פירושן של מילים שונות, ואחת המילים היא 'לבושה'. מה פירוש המילה לבושה? עונה לו רב יהודה - לא בושה... הלבוש מאפשר לאדם שלא תהיה לו בושה.

החסד שבשכחה ובהסתרה

כאן אנו מגיעים ללב ברור הברכה: מה המלבוש עושה במישור הנפשי? הוא מסתיר את עוונותינו ומחפה על חסרונותינו. חסד גדול עושה עמנו הקב"ה בברכה זו, שכן אילו היינו זוכרים בכל רגע ורגע את כל כישלונותינו ונפילותינו, לא היינו מסוגלים לחיות. הבושה והיאוש היו משתקים אותנו.

התלמוד במסכת ברכות (ל"ב:) מתאר דו-שיח נשגב בין כנסת ישראל לקב"ה. כנסת ישראל טוענת "עזבתני ושכחתיני" בגלות, והקב"ה משיב שהוא ברא בריאה עצומה ונפלאה רק בעבור ישראל, וכיצד ניתן לחשוב שהוא שכח אותנו? משיבה כנסת ישראל: שמא מכיוון שאין שכחה לפני ה', אזי הוא לא ישכח את מעשה העגל? על כך משיב הקב"ה: "גם אלה תשכחנה" - את ה"אלה" של העגל ("אלה אלהיך ישראל") אשכח, אך "ואנכי לא אשכחך" - את ה"אנכי" ("ה' אלקיך אשר הוצאתיך") של סיני אזכור. זהו סוד המלבוש: הקב"ה מאפשר לנו לשכוח את הרע כדי שיהיה לנו כוח לפתוח דף חדש ולפעול טוב.

וכך מבאר הראי"ה קוק באורות הקודש (ג', כ"ד): "יש שטוב לשכוח את העוונות... כדי להתאמץ בעבודה בשמחה". השכחה לטובת התעצמות בעבודה היא חלק ממעשה ה'מלביש ערומים' האלקי. במהלך הלילה, האדם שוקע בחולשת הגוף ובתחושות שליליות, אך בבוקר הוא קם כבריאה חדשה. הקב"ה 'מלביש' אותו בכוחות חיים מחדשים ומסתיר ממנו את רפיון האתמול. וכך גדולי החסידות (כבעל התניא ור"נ מברסלב) העצימו את הרעיון הזה - אל תשקע בהתבוססות בעוונות

סיכום: "מלביש ערומים" - חסד והתחלה חדשה
 לסיכום, ברכת "מְלַבֵּשׁ עֲרוּמִים" זו ברכה על הזדמנות להתעלות רוחנית אדירה שהקב"ה מזמין לנו כל בוקר מחדש. אנו מודים לקב"ה על שתי קומות נשגבות:
 1. הַחֶסֶד שֶׁבְּשִׁקְחָהּ: בכל בוקר, הקב"ה 'מלביש' אותנו בכך שהוא משכיח מאתנו את תחושת הכישלונות של יום האתמול, ומעניק לנו כוח ושמחה לפעול ביום חדש ללא כבלי הבושה.
 2. הַמְחִיבוֹת שֶׁבְּלְבוּשׁ: בעצם פעולת ההתלבשות, אנו מחייבים את עצמנו להתנהגות מסוימת המכבדת את ייעודנו. אנו הופכים את הכסות ל"מכבדותי" המאפשרים לנו לפעול כנציגי הקודש בעולם.
 יהי רצון שנזכה לראות בכניין אריאל ובכהנים בעבודתם, כשהם לבושים בבגדי הקודש המאחדים את כל ישראל לאביהם שבשמיים.

לכפרת עוונות, אלא ליצירת מחוייבות בקרב הכהנים ובאפשרות השפעה של קודש על עם ישראל כולו.
 דוגמא לכך ניתן לראות במסגרת החינוך המשפחתית: לא ראוי לאפשר לילדים לבוא עם פיג'מה לשולחן שבת, שכן הבגד מעצב את ההתנהגות. פיג'מה משדרת רפיון, בעוד בגדי שבת משדרים קדושה וזקיפות קומה. כך גם בגדי הכהונה - הם בגדי קודש לכבוד ולתפארת, וכל כהן מחויב לסטנדרט התנהגות עליון ברגע שהוא לובשם. העובדה שבגדי כהונה הם חד-פעמיים ולא מכבסים אותם (זבחים פ"ח:), מדגישה את חומרת האחריות המוטלת על הכהן בכל רגע של עבודה. כביכול נאמר לכהן - בגד זה שאתה לובש כעת משמש רק אותך ורק עכשיו, ולכן עליך להיות מחויב לתפקידך באופן מוחלט!

העליונה. ולאחר מכן גם לכל שאר העם.
הלבוש כמחויבות ואחריות חינוכית
 אם כן, הבגד איננו רק כסות להסתרה אלא הוא יוצר מחויבות. מדוע הצבא מקפיד על מדים? המטרה היא יצירת גבולות ומחויבות פנימית. הבגד מרומם את האדם למקום אחר. מצופה מבחורי ישיבה להתלבש בצורה מכבדת שכן הם מייצגים את התורה. נהג אוטובוס ילבש חולצה המייחדת את חברת האוטובוס כי יש בכך אמירה עקרונית. הבגד גורם לכך שיצפו מהאדם למשהו נשגב יותר, ובכך הוא מהווה את התיקון המדויק לחטא ולבושה - אם הבושה נוצרת כשהאדם פועל בניגוד למצופה ממנו, הלבוש המפואר והמיוחד יוצר מחויבות בקרב האדם שתגרום לו לפעול על פי המצופה ממנו. ואלו בגדי הכהונה שהם לכבוד ולתפארת - לא רק

ספר שלישי ואחרון בסדרת פירושיו המרתקים של הרב אליהו בן אמוזג על התורה

מחיר קטלוגי 340 ש"ח
 מחיר לאחר הנחה: 300 ש"ח

יצא לאור!

מחיר לספר בודד 120 ש"ח

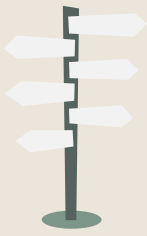
קישור לספר יחיד

קישור לסט

אם למקרא - במדבר דברים
 בעריכת הרב אליהו רחמים זייני שליט"א

"זה לא לבחירה" - סיפור לנוער לכבוד חג השבועות

"מלאכים?" מישהו שאל.
"מלאך לא עושה את רצון ה' כי הוא התחבר לזה רגשית הבוקר. זה עצם הקיום שלו. לזה הוא נברא."
יואב שיחק עם העט שלו.
הגלגלים שלו במוח עבדו במרץ...
"הקב"ה רצה להראות שזה לא דבר שתלוי רק ברצון רגעי. אלא עם ישראל לא מקבלים תורה - אז אוטומטית העולם כולו חוזר לתוהו ובוהו.
זאת לא עוד בחירה צדדית. זה הייעוד של העולם. בלעדי התורה אין ערך לעולם. הוא נשאר ריק מתוכן. אין רוחניות אין קדושה. אז קל וחומר שאין סיבה לקיים את העולם..."

יואב קימט את המצח.
"עדיין לא לגמרי ברור לי..."
הרב נשען על השולחן, הסתכל ליואב בעיניים ואמר:
"כי אם הכול תלוי רק ברצון שלך באותו רגע... אז שום דבר לא באמת מחזיק מעמד."
השיעור נגמר, אבל המשפט הזה נשאר תלוי ליואב בראש.
כל היום.
בהפסקה.
בחדר אוכל.
אפילו באימון כדורסל בערב.
כי אם הוא היה כנה עם עצמו - הוא ידע שזה נכון.
גם בדברים שהוא אוהב, יש רגעים שלא בא לו.
לא תמיד בא לו להתאמן.
לא תמיד בא לו לקום בבוקר.
לא תמיד בא לו להשקיע בחברים.
אבל דווקא הדברים שהוא לא עוזב כשהם קשים - הם הדברים שהכי בונים אותו.

בערב הם נסעו לסבא.
בבית כבר היה רעש של משפחה.
ריח של אוכל.
ילדים רצים במסדרון.
יואב התיישב בצד עם הטלפון.
באמצע הארוחה בן דוד קטן התחיל להתלונן.
"למה חייבים לבוא כל הזמן לסבא?"
כולם צחקו בחוסר נוחות, אבל סבא לא צחק.
הוא הסתכל עליו ואמר בשקט:
"כי משפחה זה לא מועדון שנשארים בו רק כשנוח."
השולחן השתק לרגע.
"אם קשר קיים רק כשמתחשק", המשיך סבא, "אז ברגע שקשה - הוא נגמר."
אחר כך הארוחה המשיכה כרגיל, אבל יואב כמעט לא דיבר.
הוא הרגיש כאילו מישהו הדליק אור בתוך המחשבה שלו.

בדרך הביתה הוא ישב מאחור והביט בחלון.
הכביש היה חשוך.
פנסי רחוב חלפו במהירות.
הוא חשב פתאום על כל הדברים שהוא לא בחר.
הוא לא בחר את ההורים שלו.
לא את השם שלו.
לא את העם שהוא נולד אליו.
אבל דווקא הדברים האלה היו הכי עמוקים בחיים שלו.
הם לא היו "חיצוניים".
הם היו הוא.
ואולי התורה היא גם ככה.
לא רק אוסף חוקים שמישהו החליט להעמיס עליו.
אלא משהו ששייך לעצם החיים שלו.
לשורש שלו.
אולי בגלל זה הייתה כפייה בהר סיני.
לא כי הקב"ה רצה אנשים בלי בחירה, אלא כי יש דברים כל כך אמיתיים... שהם לא יכולים להיות תלויים רק במצב רוח משתנה.
כמו משפחה. כמו לב. כמו נשימה.
ואז הוא נזכר במילים של הרב.
"אם לא היו מקבלים את התורה - העולם היה חוזר לתוהו ובוהו."
פעם זה נשמע לו כמו משפט מפחיד.
עכשיו הוא התחיל להבין אותו אחרת.
כמו שללב אין בחירה אם להזרים דם,
וכמו שהשמש לא מחליטה אם לזרוח -
כך עם ישראל נברא כדי להחזיק את העולם דרך התורה.
לא כי פעם, לפני אלפי שנים, אנשים החליטו במקרה לקבל אותה.
אלא כי זה הייעוד שלהם. ואולי כאילו הקב"ה אומר להם:
התורה היא לא דבר חיצוני שאפשר לקחת או לעזוב לפי מצב רוח.
זה החיים עצמם.
זה הקיום שלכם.
זה הקיום של העולם...

למחרת בבוקר השעון צלצל מוקדם.
יואב פקח עיניים בעייפות.
לרגע עלה לו שוב אותו קול מוכר:
"אין לי כוח."
הוא ישב על המיטה בשקט.
אך הפעם...
הוא קם, התלבש, ויצא לתפילה ברענונות.
לא מתוך כפייה אלא יותר מתוך תחושה חדשה ומשמחת -
תחושה של "נעשה ונשמע".

האוטובוס עצר בחריקה ליד התחנה.
יואב עלה אחרון, עם אוזניות על הצוואר ותיק שנזרק חצי פתוח על הכתף.
הוא התיישב ליד החלון, הוציא את הטלפון, ואז ראה הודעה מאמא שלו:
"אל תשכח שהערב נוסעים לסבא."

יואב גלגל עיניים.
עוד פעם ארוחה משפחתית.
עוד פעם דודים שיטאלו שאלות של "נו, איך בלימודים?"
עוד פעם הקטנים שיצחקו.
הוא הקליד מהר:
"אני לא בא."
שלוש נקודות הופיעו מיד.
"זה לא לבחירה"
יואב נאנח וסגר את המסך.
בזמן האחרון המשפט הזה עצבן אותו במיוחד, רודף אותו מכל כיוון.
זה לא לבחירה.
למה כל דבר חייבים?
חייב לקום לתפילה.
חייב להגיע לסדר.
חייב לכבד.
חייב ללמוד.

לפעמים הרגיש לו שכל החיים שלו כבר נקבעו מראש.
הוא קינא בילדים שנראו חופשיים.
שעושים מה שבא להם.
בלי שאף אחד מכתוב להם מה לעשות.

האוטובוס עצר ליד הישיבה.
יואב ירד, זרק "בוקר טוב" חצי עיף לשומר ונכנס לכיתה.
בשיעור גמרא הרב אמיתי כתב על הלוח:
"כפה עליהם הר כניגית."
הוא הסתובב לכיתה.

"חז"ל אומרים שבמעמד הר סיני הקב"ה הרים את ההר מעל עם ישראל ואמר:
אם אתם מקבלים את התורה - טוב, ואם לא - שם תהא קבורתכם."
כמה תלמידים הנהנו כאילו שמעו את זה כבר מיליון פעם.
אבל אצל יואב משהו נתקע.

הוא הרים יד.
"אני לא מבין משהו."
הרב הסתכל עליו.
"כך?"
"אבל באמת", המשיך יואב, "אם התורה אמורה להיות קשר ואהבה... למה בכפייה?"

הכיתה השתתקה קצת.
יואב המשיך:
"וגם... מה הערך בזה בכלל? אם מכריחים אותך - אז זאת לא באמת בחירה."
מישהו מאחור מלמל:
"וואלה נכון."

הרב חיך קלות.
"שאלה חזקה."
הוא לא מיהר לענות.
במקום זה הוא שאל:
"תגידו, מי פה בחר להיולד?"
צחוק קל עבר בכיתה.

"מי בחר מי יהיו ההורים שלו? האחים שלו? האופי שלו?"
אף אחד לא ענה.
"יש דברים", אמר הרב, "שהם לא בחירה. הם הזהות עצמה."
יואב עדיין לא הבין.
"אבל למה שזה יהיה טוב? למה לא לתת לאדם לבחור הכול לבד?"
הרב חיך קלות.

"תגיד, בצבא - למה חייל ממלא פקודה?"
"כי זאת פקודה."
"גם אם הוא לא מבין?"
"כן."
"גם אם הוא לא מודה?"
"יופי, ברור."

הרב הנהן.
"קודם כול הוא מבין שיש כאן משהו גדול ממנו. שהוא חלק ממערכת, מתפקיד, ממשמיה. אחר כך - אם יזכה - גם יבין לעומק למה."
יואב שתק.
הרב המשיך:
"המהר"ל מסביר ש'נעשה ונשמע' זה לא סתם סדר מקרי.
'נעשה' - קודם כול נקיים. נלמד מה צריך לעשות ונעשה. כי זה עצם התפקיד שלנו.

ו'נשמע' - אחר כך נעמיק, נבין טעמים, רעיונות, עומק."
"אבל למה ה'נעשה' קודם?"
"כי יש דברים שהם הכרחיים לקיום שלנו, עוד לפני שאנחנו מבינים אותם."
הכיתה הייתה שקטה לגמרי עכשיו.
"כשעם ישראל אמרו 'נעשה ונשמע', המשיך הרב, 'הם בעצם אמרו: קודם כול אנחנו מחויבים. אחר כך נבין. ההבנה היא עומק נוסף, חיבור נוסף - אבל היא לא התנאי לקיום."
יואב הביט בלוח.

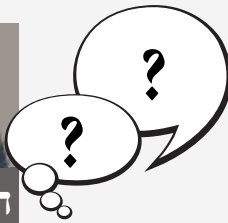
פתאום המילים נראו אחרת.
לא כמו ויתור על מחשבה. אלא כמו הבנה שיש דברים שלא מתחילים מהרגש שלי באותו רגע.
יש דברים שלא מתחילים מהשאלה אם כרגע התחברתי אליהם."
אמר הרב והסתכל על הכיתה.

"עם ישראל הבינו שהתורה היא לא עוד רעיון יפה שאפשר לקחת או לעזוב. התורה היא החיים שלהם. שבביל זה הם נוצרו, התורה היא לא תוספת לחיים - אלא הבסיס שלהם."
"ולכן", הוא אמר בשקט, "דווקא אז הם נדמו למלאכים."

שׁו"ת

הרב חננאל עמי ישראל זייני - ראש המכון התורני

בְּגָדָיו וְטָהָר שִׁפְרוּשׁוֹ טְבִילָה. ... אלא נקיות משום כבוד התורה בשמלות לבנות ונאות ונקיות מטנוף.

אולם בדברי חכמי ישראל, לא מצאנו שיש מי שאומר שיש ללבוש בגדי לבן בשבועות, אלא רק בשבת, בימים הנוראים ושחרית של הושענא רבה, ויש אומרים אף בשביעי של פסח. ואמנם אין בעיה ללבוש בגדים לבנים גם בשבועות, אך חכמי ישראל הדגישו שבגדי יום טוב צריכים להיות יפים יותר משל שבת (שולחן ערוך אורח חיים סימן תקכ"ט סעיף א').

ונראה שמה שכתב הנצי"ב מוולוז'ין אינו בא ללמד שלבשו דווקא בגדים לבנים, אלא לבנים במשמעותם ההלכתית, שהרי מלאכת 'מלבן' המוזכרת במלאכות האסורות בשבת (שבת ע"ג.) אינה אלא כיבוש.

לכן נראה לי שמקור ה"מנהג" הוא חגיגות חג הקציר שנחוגו בקיבוצים לפני כמאה שנה, באופן המדגיש את המשמעות החקלאית של חג השבועות, על חשבון המשמעות התורנית שלו כחג מתן תורה, כחג הקציר בהקשר של שתי הלחם, וכיום בו מתחילים להביא ביכורים לבית המקדש.

יותר מאוחר, ה"מנהג" זוהה על ידי בעלי אינטרסים כלכליים, ומעצבי אופנה מנצלים את ההזדמנות.

ולסיכום: אין עניין ללבוש לבן, אלא ללבוש בגדים יפים לכבוד יום טוב, אך אין בעיה שבגדים אלו יהיו לבנים.

שאלה:

שלום הרב, מדוע אין הבדלה המבדילה בין קדושת יום טוב לקדושת השבת?

תשובה:

אמרו חז"ל במשנה (חולין פ"א משנה ז'): "יום טוב שחל להיות בערב שבת תוקעין ולא מבדילין במוצאי שבת מבדילין ולא תוקעין כיצד מבדילין המבדיל בין קדש לקדש". כלומר התקיעה בערב שבת ויום טוב, נועדה להודיע לציבור שיש להפסיק לעשות מלאכה. וזה נצרך רק מיום חול ליום קודש. אבל ההבדלה נועדה להבדיל בין קודש למשהו פחות קדוש או לחולין, ולא להיפך.

להכין שום דבר מיום טוב לשבת שמפני קדושת יום טוב אין לבשל או לעשות כל דבר, אלא לצורך אותו היום. אבל תקנו חכמים 'עירובי תבשילין' כדי שיהיה מותר להכין מיום טוב לשבת, כאשר הם צמודים (שולחן ערוך אורח חיים סימן תקכ"ז) - מכינים מאכל מבושל כלשהו שאפשר לאכול עם לחם, ולחמניה אחת, מערב יום טוב, ולאחר שמברך האדם "על מצוות עירוב", הוא אומר: "בדין יהא שרי לן לאפויי ולבשולי ולאטמוני ולאדלוקי שרגא ולמעבד כל צרכנא מי"ט לשבת" (שם). כלומר: בעירוב זה, יהא מותר לנו לאפות, ולבשל, ולהטמין, ולהדליק נר, ולעשות כל צרכנו מיום טוב לשבת.

אולם, בשונה מבישול, שאם האדם כבר אכל אסור לו לבשל לצורך מחר אלא אם כן מדובר בבישול לצורך שבת ועל ידי עירוב תבשילין, יש מחכמי ישראל שהתירו להדליק נר של שבת גם ללא עירוב, למי ששכח להניח עירוב (לבוש שם סקי"ט ועוד, ועיין עוד בבית יוסף סימן תקי"ד סעיף ה').

ואף שלמעשה מי ששכח לערב, יסמוך על העירוב של הרב המקומי, הדלקת נרות שבת היא מותרת, וכיון שהיא מותרת, מותר גם להכין את הנרות, כל עוד אין זה כולל עשיית מלאכה. אבל מי שצריך לחתוך פתילה ביום טוב, זוהי מלאכה, ואסור לעשות אותה ביום טוב (שולחן ערוך אורח חיים סימן תקי"ד סעיפים ז'-י').

שאלה:

שלום הרב, האם יש עניין ללבוש בגד לבן בשבועות?

תשובה:

במתן תורה אמר הקב"ה למשה רבינו (שמות י"ט, י'): "לֶךָ אֶל הָעָם וְקַדְשְׁתֶּם הַיּוֹם וּמָחָר וּכְבַסוּ שְׂמֹלֹתֵם". ודנו חז"ל (יבמות מ"ו: ושם בראשונים) בעניין זה, האם כיבוש זה הוא טהרת הבגדים או נקינותם. וכתב על זה הנצי"ב מוולוז'ין (העמק שאלה שאילתא א'): "תרגם אונקלוס וְכַבְּסוּ שְׂמֹלֹתֵם - וְיִתְחַוְּרוּן לְבוּשֵׁיהוֹן'. היינו כיבוש וגיהוץ העשוי לנקיות. ולא תרגם וְיִצְטָבְעוּ' כמו בכל מקום דכתיב וְכַבְּסוּ

שאלה:

שלום הרב, מותר לקחת בגדים מייבוש אם הכביסה תלויה ומתייבשת בתוך הבית ביום טוב?

תשובה:

נחלקו רבי יהודה ורבי שמעון בעניין מוקצה (שבת מ"ד-מ"ז): לרבי שמעון אין דין של מוקצה חוץ מתאנים וענבים שנשטחו לייבוש, ולדעת רבי יהודה יש דין של מוקצה. ופסקו חז"ל כרבי יהודה ביום טוב, וכרבי שמעון בשבת (ביצה ב'.), וכן פסק השולחן ערוך (אורח חיים סימן תצ"ה סעיף ד'). ואין הכוונה שאין דין של מוקצה בשבת חוץ מזה, שהרי הרבה דברים הם מוקצים ואסור להזיז, כפי שאמרו חז"ל במפורש במסכת שבת בסוגיה זו ובמקומות נוספים.

אלא שביום טוב יש סוג מוקצה אחד שאינו קיים בשבת - דבר שאדם מתכוון שלא להשתמש בו, ואפילו עשה מעשה לשם כך - ביום טוב הוא מוקצה, אבל בשבת אינו מוקצה, אלא אם כן הוא לא ראוי לשימוש בשום אופן (בית הבחירה שבת שם), כמו התאנים והענבים שנשטחו לייבוש, כיון שבשלב הייבוש הפירות מסריחים ואינם ראויים לשום דבר (רמב"ם הלכות שבת פרק כ"ו הלכה י"ד).

ולכן אם הבגד רטוב ממש בכניסת יום טוב ואינו ראוי ללבישה - הבגד הוא מוקצה, ואי אפשר לקחת אותו לשימוש גם בהמשך יום טוב כאשר הוא יתייבש. אולם אם הבגד קצת לח, ואפשר ללבוש אותו בדוחק בכניסת יום טוב, שהוא מתכוון להשתמש בו ביום טוב (רמ"א על השו"ע שם), ואם שכח להגיד, בדיעבד מותר להשתמש בבגד אם תכנן לפני יום טוב ללבוש את הבגד ביום טוב (עיין בשו"ע הרב תצ"ה, י"ד).

שאלה:

שלום הרב, אפשר להכין נרות של שבת ביום טוב או שצריך להכין לפני יום טוב?

תשובה:

כאשר יום טוב חל ביום שישי, אסור

חדשות הישיבה

שיוחה ליום הזיכרון
בערב יום הזיכרון שמענו
שיחה מפי אמוס דסקל, אביו של
אחיה דסקל הי"ד שנפל בקרב
ברצועת עזה לפני כשנתיים,
וכינוי להכיר מעט מדמותו של
בחור משכמו ומעלה, בעל מידות
טובות, וללמוד מדרכיו.

פתיחת זמן קיץ
בשעה טובה ומזלזלת החלה הישיבה את זמן קיץ,
תלמידי הישיבה חזרו לישיבה לאחר התרענונות בבין
המנינים בכוחות מחודשים ובמחל!!

לי"ג בעומר

תלמידי הישיבה חגגו יחד עם הקהילה את לב בעומר, הילולא דרשב"י, ראש הישיבה הרב יצ'יה
הדליק נרות לכבוד הצדיקים ולאחר מכן המשיכו בסעודה חגיגית, שירים וריקודים!

חגיגות ערב יום העצמאות

תלמידי הישיבה חגגו יחד עם הקהילה ואנשי הסביבה את יום
העצמאות למדינת ישראל, ראשית צמיחת גאולתנו, כמידי שנה,
בתפילה חגיגית, בהרקדה סוחפת מתוק שמחה והודיה לה' יתברך
על כל הטוב שבמלנו!

עורך ראשי: יהונתן רביבו 058-632-4642
לפרסומים והקדשות בעלון: 050-446-5711

נא לשמור על קדושת הגיליון
כל הזכויות שמורות לישיבת "אור וישועה" חיפה